

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj: S1 1 K 022705 18 Krž

Datum donošenja: 22.05.2018. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu: sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
sudija dr Dragomir Vukoje, sudija izvjestilac
sudija Mirza Jusufović, član vijeća

PREDMET TUŽILASTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
optuženog Brane Planojevića

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Seid Marušić

Braniteljica optuženog Brane Planojevića:

Advokat Zorana Čarkić

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100; Fax: 033 707 155

Sadržaj:

I. Tok postupka	4
II. Žalbe i sjednica Apelacionog vijeća.....	4
III. OPŠTA PITANJA	5
A. KRITERIJI ZA PREISPITIVANJE NAVODNIH GREŠAKA – OPŠTA RAZMATRANJA	6
IV. žalbeni osnov iz člana 299. ZKP BiH - pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.....	7
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI	7
B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH	9
1. Tačka 1. a), 1. b), 1. c) i 1. d) izreke pobijane presude - pomaganje u ubistvu civila Himze Brankovića, Bećira Ćutahije, Adila Mušovića i Naila Mušovića.....	9
(a) Zaključak Apelacionog vijeća.....	10
(i) Tačke 1.a) i 1.d) izreke pobijane presude – pomaganje u ubistvu Himze Brankovića i Naila Mušovića.....	10
(ii) Tačke 1.b) i 1.c) izreke pobijane presude - ubistva Bećira Ćutahije i Adila Mušovića	13
2. Tačka 1.e) izreke pobijane presude – pomaganje u silovanju oštećene ...	14
(a) Zaključak Apelacionog vijeća.....	15
3. Tačka 1.f) izreke pobijane presude – mučenje civila Nazifa Dumanjića	16
(a) Zaključak Apelacionog vijeća.....	16
4. Tačka 1.g) izreke pobijane presude – mučenje civila Adila Katice	17
(a) Zaključak Apelacionog vijeća.....	18
5. Tačka 2.a) izreke pobijane presude – pomaganje u ubistvu ratnog zarobljenika Alije Omerhodžića.....	19
(a) Zaključak Apelacionog vijeća.....	19

Broj: S1 1 K 022705 18 Krž
Sarajevo, 22.05.2018. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te sudija dr Dragomira Vukoja i Mirze Jusufovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Ene Granić Čizmo u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Brane Planojevića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) u vezi sa članovima 29. i 31. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) u vezi sa članom 29. istog Zakona, odlučujući o žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 022705 16 Kri od 21.12.2017. godine, nakon održane javne sjednice Apelacionog vijeća dana 22.05.2018. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Seida Marušića, kao i optuženog Brane Planojevića sa njegovom braniteljicom, advokatom Zoranom Čarkić, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, te se presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 022705 16 Kri od 21.12.2017. godine, potvrđuje.

Obrazloženje

I. TOK POSTUPKA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH), broj S1 1 K 022705 16 Kri od 21.12.2017. godine, optuženi Brane Planojević na osnovu člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), oslobođen je od optužbe da bi radnjama opisanim u izreci pobijane presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) i 175. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članovima 29., 31. i 180. stav 1. istog Zakona, a sve kako je to precizirano i kvalifikovano izrekom pobijane presude u odnosu na svaku pojedinu tačku.

2. Istom presudom, a na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobođen obaveze naknade troškova krivičnog postupka i paušala koji padaju na teret budžetskih sredstava Suda, dok je primjenom odredbi člana 198. stav 3. ZKP BiH, prvostepeni sud oštećene, radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva, uputio na parnični postupak.

II. ŽALBE I SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA

3. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH/Tužilaštvo), i to zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. stav 1. ZKP-a BiH, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog Odjela za ratne zločine Suda BiH u cjelosti prihvati žalbene navode kao osnovane, uvaži žalbu, te da u skladu sa članom 315. stav 1. tačka b) ZKP-a BiH ukine prvostepenu presudu, održi pretres na kojem će se ponoviti izvedeni dokazi radi potpunog i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja pred Apelacionim vijećem, nakon čega će se optuženi oglasiti krivim i kazniti u skladu sa zakonom.

4. Odgovor na izjavljenu žalbu dostavila je braniteljica optuženog Brane Planojevića, advokat Zorana Čarkić, sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

5. Dana 22.05.2018. godine, održana je sjednica vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, u čijem nastavku se tužilac ukratko osvrnuo na sadržaj podnese žalbe, u cjelosti ostajući kod pismenog otpavka iste, dok je i braniteljica optuženog učinila isto povodom odgovora na žalbu. Optuženi se saglasio sa navodima svoje braniteljice.

6. Vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (Apelaciono vijeće/Vijeće) je u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbom istaknutih prigovora, pa je odlučilo kao u izreci iz sljedećih razloga:

III. OPŠTA PITANJA

7. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

8. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

9. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

10. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća, odbaciti bez daljeg razmatranja.

11. Rješavajući pravni spor sudovi utvrđuju određene odlučne činjenice (činjenično stanje) i na tako utvrđeno činjenično stanje primjenjuju određeno pravno pravilo (pravnu normu). Na taj način sudovi prvo rješavaju činjenično, a potom pravno pitanje. Prilikom

isticanja u žalbi nekog pravnog nedostatka i pri ispitivanju istog od strane vijeća apelacionog odjeljenja, uvijek se mora poći od određene činjenične osnove. To znači da se određeni pravni nedostatak ne može pobijati, a da se prethodno nije načisto da li je činjenično stanje, na koje je primijenjeno pravo, pravilno utvrđeno. Žalitelj mora jasno razgraničiti je li do nedostatka došlo usljed pogrešne primjene zakona na pravilno utvrđeno činjenično stanje ili je na nepravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenjen zakon. Ovo mora razgraničiti i apelaciono vijeće kada ispituje nedostatke presude.

12. Naravno, naprijed navedeno vrijedi pod uslovom da u presudi, koja se žalbom napada, nije počinjena neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, na koju se u žalbi ukazuje. Ukoliko žalba i to ističe, tada je vijeće apelacionog odjeljenja/ drugostepeni sud dužan prvo ispiti te žalbene navode, pa ako utvrdi da su oni osnovano istaknuti, neće se moći ni upuštati u ocjenu činjeničnog i pravnog pitanja.

13. Dakle, prvo što je predmet ispitivanja po žalbi, koja na to ukazuje, odnosi se na postojanje bitnih povreda odredaba krivičnog postupka.

A. KRITERIJI ZA PREISPITIVANJE NAVODNIH GREŠAKA – OPŠTA RAZMATRANJA

14. Vijeća ovog Apelacionog odjeljenja – Odjela I su kroz više svojih odluka stala na pravno stanovište po kome je žalbeni postupak *korektivne prirode*, te stoga to nije „prilika za preispitivanje nekog predmeta *de novo*“.¹

15. Strana koja tvrdi da su počinjene činjenične greške mora da iznese argumente u prilog svojih tvrdnji i da objasni na koji način te greške obesnažuju odluku. Takođe, žalbena vijeća su redovno podsjećala na to da ne mijenjaju olako činjenične zaključke donijete u prvostepenom postupku obzirom da su sudije u tom postupku imale više mogućnosti da odrede pouzdanost i vjerodostojnost nekog svjedoka nego što ima žalbeno vijeće, a takođe i da odrede dokaznu vrijednost dokaza koji su iznijeti na suđenju.

---

¹ Takođe, v. predmet MKSJ, Tužilac protiv *Milorada Krnojelca*, Žalbeno vijeće, Presuda, 17. septembar 2003., para. 5 – 20., te predmete *Erdemović* (para. 16), *Tadić* (para.238 do 326), *Aleksovski* (para. 63), *Furundžija* (par. 35 do 37.), *Čelebići* (par. 435), i dr.

16. Kada se radi o ovom tipu grešaka, žalbeno vijeće primjenjuje tzv. kriterij „razumnosti“ pobijanog zaključka. Samo u slučajevima u kojima je očito da nijedna osoba sposobna da razumno rasuđuje ne bi prihvatila dokaze na koje se pretresno vijeće oslonilo, ili kada su ti dokazi potpuno pogrešno ocijenjeni, upustiće se u mijenjanje činjeničnih zaključaka.

17. Za razliku kad odbrana podnosi žalbu u kom slučaju mora da dokaže da nijedan razuman presuditelj o činjenicama *ne bi mogao doći do zaključka* o krivici izvan svake razumne sumnje, za slučaj kada tužilac podnosi žalbu, uzimajući u obzir da on snosi teret dokazivanja optuženog na suđenju, značaj činjenične greške koja je dovela do neostvarenja pravde poprima poseban karakter kada je tužilac taj koji tvrdi da je do nje došlo. Na njemu je još teži zadatak da dokaže da u vezi s krivicom optuženog ne postoji ni najmanja razumna sumnja kad se uzmu u obzir činjenične greške koje je učinilo pretresno vijeće.

18. Osim toga, žalilac mora jasno navesti svoje osnove i argumentaciju u žalbenom postupku i precizno uputiti žalbeno vijeće na dijelove žalbenog spisa na koje se poziva u prilog svojih tvrdnji. Nije dovoljno da žalilac vrši puko osporavanje presude da bi pokazao da zaključci Pretresnog vijeća nisu tačni. Dakle, za žalbeno vijeće nije prihvatljivo da žalilac samo pobija zaključke Preresnog vijeća i predlaže drugačiju ocjenu dokaza. Ako žalilac ne navede u čemu je to ocjena dokaza od strane Pretresnog vijeća pogrešna i nerazumna, onda žalba nije ispunila traženi teret dokazivanja za navode o činjeničnim greškama.

IV. ŽALBENI OSNOV IZ ČLANA 299. ZKP BIH - POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENOG ČINJENIČNOG STANJA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

19. Osnova svake sudske presude jeste činjenično stanje. Samo na pravilnom i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju je moguće pravilno primjeniti krivični zakon. S obzirom na ograničenje po kom drugostepeno vijeće/vijeće Apelacionog odjeljenja

presudu ispituje samo u okviru istaknutih žalbenih navoda, kako je to izričito propisano u čl. 306. ZKP BiH, time je određen i obim u kojem će apelaciono vijeće ispitati pobijanu presudu ukoliko se činjenično stanje napada određenim konkretnim tvrdnjama. Iz navedenog proizilazi stav po kome Apelaciono vijeće neće ispitivati istinitost svih činjenica sadržanih u pobijanom dijelu presude.

20. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost činjeničnih zaključaka.

21. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

22. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

23. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.² Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevidca koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

---

² M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

24. Da bi dokazao da je donesena nepravilna presuda, žalilac mora pokazati da navodno pogrešno i nepotpuno činjenično stanje koje je utvrdilo prvostepeno vijeće opravdano dovodi u sumnju krivicu optuženog.³ Da bi tužilac dokazao da je donesena nepravilna presuda, on mora pokazati da je, nakon što se u obzir uzmu činjenične greške koje je prvostepeno vijeće učinilo, eliminisana svaka osnovana sumnja u pogledu krivice optuženog.⁴

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH

1. Tačka 1. a), 1. b), 1. c) i 1. d) izreke pobijane presude - pomaganje u ubistvu civila Himze Brankovića, Bećira Ćutahije, Adila Mušovića i Naila Mušovića

25. Tužilaštvo smatra da je prvostepeni sud u pobijanoj presudi pogrešno utvrdio činjenično stanje, te da je tokom glavnog pretresa izvedeno dovoljno dokaza iz kojih se može van svake razumne sumnje utvrditi svijest i umišljaj optuženog Planojevića da kritične prilike pomogne u ubistvu Himze Brankovića. U tom smislu, žalba istrajava na tome da svjedoci N. K., Šemso Vatreš, ... i Amir Jamaković saglasno na identičan način opisuju da je u prostoriju zatočeničkog centra „Rasadnik“, u kojoj su bili zatvoreni civili ... nacionalnosti, došao Brane Planojević i rekao Himzi Brankoviću da krene sa njim, pri čemu žalba posebno potencira činjenicu da je isti oštećenom rekao da mu neće trebati jakna, čime tužilaštvo ukazuje na svijest optuženog o daljem toku događaja.

26. Žalba tvrdi da je pogrešan i zaključak prvostepenog suda i da se nije moglo pouzdano utvrditi da je optuženi izveo Bećira Ćutahiju iz prostorije u kojoj je bio smješten, a koji je poslije ubijen. U tom kontekstu, tužilac suprostavlja iskaz svjedoka Šefika Hurke sa iskazima svjedoka H. S. i Amira Jamakovića, koji su prema žalbenim navodima potvrdili da je kritične prilike Bećira Ćutahiju izveo Brane Planojević.

---

³ *Stupar i dr.*, drugostepena presuda od 09.09.2009., para. 328

⁴ *Ibidem*

27. Tužilaštvo smatra da je pogrešan zaključak suda i u pogledu okolnosti vezanih za ubistvo Adila Mušovića, obzirom da prema žalbenim prigovorima svjedok Ćamil Jamaković na jasan i nedvosmislen način u svom iskazu opisuje odvođenje oštećenog Adila Mušovića, navodeći da je istog odveo Brane Planojević, što je on vidio, jer su prošli pored njega, a nakon kojeg odvođenja se čuo pucanj.

28. Za Tužilaštvo je nesporna krivica optuženog i u vezi ubistva Naila Mušovića, te u tom kontekstu ističe da iz izjave svjedoka Šefika Hurke proizilazi da je optuženi Planojević došao po Naila Mušovića, nakon čega se čulo lupanje i pucanj pištolja. Kada je riječ o umišljaju optuženog da pomogne u ubistvu Naila Mušovića, žalba ističe da je oštećeni Nail Mušović bio četvrta osoba koju je optuženi Brane Planojević izveo iz prostorije u kojoj su bili zatvoreni civili, a koja je ubijena neposredno nakon toga.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

29. Apelaciono vijeće sve iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

30. Prilikom preispitivanja prethodno navedenih prigovora, Apelaciono vijeće je posebno promatralo tačke 1.a) i 1.d), a posebno 1.b) i 1.c) izreke pobijane presude. Navedeno iz razloga što u pogledu ubistva Himze Brankovića i Naila Mušovića nije sporno prisustvo optuženog prilikom odvođenja istih, već samo svijest o kasnijem događaju, dok u pogledu ubistva Bećira Ćutahije i Adila Mušovića, postavlja se i pitanje da li ih je optuženi uopšte i izveo.

(i) Tačke 1.a) i 1.d) izreke pobijane presude – pomaganje u ubistvu Himze Brankovića i Naila Mušovića

31. Iako žalba istrajava na činjenici da nije sporan subjektivni element na strani optuženog Planojevića, odnosno da je znao za konačan ishod događaja u pogledu ubistva Branković Himze i Mušović Naila, a što crpi na osnovi činjenice da je oštećenom Brankoviću rekao *da mu jakna neće trebati*, a da se u pogledu oštećenog Mušovića radilo već o četvrtom događaju po istom šablonu, Apelaciono vijeće nalazi ispravnim zaključke prvostepenog suda.

32. Ovo Vijeće prvenstveno ukazuje na činjenicu da pored preduzete radnje na strani

pomagača, mora postojati i umišljaj tj. svijest i volja da svojom radnjom doprinese izvršenju djela glavnog izvršioca, u konkretnom slučaju ubistva, a kako to pravilno poprma i prvostepena presuda u paragrafu 134. iste. U tom smislu, Apelaciono vijeće podsjeća da je Žalbeno vijeće u predmetu Pekez Mirko (sin Špire)⁵ formulisalo mens rea za odgovornost pomagača kako slijedi:

- *pomagač je svjestan da svojim radnjama pomaže počinitelju u izvršenju krivičnog djela; i*
- *pomagač je svjestan bitnih elemenata krivičnog djela.*

33. Ako konkretne radnje i okolnosti vezane za samog optuženog Planojevića, u sklopu inkriminisanog događaja i stanja u logoru „Rasadnik“, naročito sa aspekta odnosa optuženog Planojevića sa tadašnjim upravnikom logora Vinkom Bojićem, podvedemo pod prethodno navedene uslove, očigledno je da se ne može naći opravdanje za zaključak, van razumne sumnje, da je optuženi Planojević pomogao u ubistvu Himze Brankovića i Naila Mušovića, odnosno da je izvođenjem tih lica dijelio namjeru glavnog počiniooca, bez obzira na činjenične pojedinosti koje žalba potencira.

34. Pa tako, prije svega cijeneći samo radnje poduzete od strane optuženog, ovo Vijeće cijeni da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je zaključio da umišljaj optuženog Planojevića, u odnosu na ubistvo Himze Brankovića, ne može crpiti iz činjenice da je rekao da se *ne mora oblačiti*, čime žalba potencira zaključak da je isti znao šta će mu se desiti nakon odvođenja na saslušanje kod upravnika Bojića. U tom pogledu, pobijana presuda pravilno dovodi u vezu činjenice da je optuženi Branković prvi zatvorenik koji je ubijen, da je prethodno više puta premlaćivan od strane upravnika Bojića, da je optuženi naveo da mu ni u kom slučaju nije bilo poznato da će Branković biti ubijen, te da je izjavom u vezi jakne mislio na to da će se brzo vratiti sa ispitivanja, a da Tužilaštvo s druge strane nije izvelo dokaze u odnosu na ubistvo ovog lica koji bi potvrdili da je optuženom bilo poznato da ga Vinko Bojić ili „druga njemu poznata lica“ namjeravaju ubiti.

35. Tužilaštvo žalbom nije uspjelo dovesti u pitanje ni zaključke prvostepenog suda u vezi ubistva Naila Mušovića, a cijeneći prethodno iznesene stavove, te naročito uzimajući u obzir i sam karakter odnosa upravnika Bojića i optuženog Planojevića, koji ima direktne

---

⁵ Drugostepena presuda, X-KRŽ-05/96-1 od 05.05.2009. godine. Vidi također: Sud BiH, Todorović i dr., pred.br. X-

reperkusije na skoro sve činjenične događaje u cjelini kriminalnih događaja postavljenih optužbom.

36. Apelaciono vijeće indikativnim nalazi da je vještačenjem utvrđeno da se u odnosu na optuženog Planojevića radi o osobi vrlo skromnih intelektualnih karakteristika, da je Vinko Bojić bio u potpunosti nadmoćan, da mu se niko nije smio suprotstaviti, kao i da iz dokaza proizilazi da je maltretirao čak i optuženog i njegovu porodicu.

37. Naime, o prethodno navedenim činjenicama, kako to prvostepeni sud i navodi, saglasno su svjedočili kako svjedoci odbrane, tako i Tužilaštva, ističući da je optuženi Planojević, obavljajući poslove stražara, morao postupati po naredbama upravnika Bojića. U tom smislu, ovo Vijeće naročito primjećuje dio iskaza svjedokinje H. S.: „...šta mu 'god Vinko rek'o on je radio. On ništa po sebi nije smio uraditi dok mu Vinko ne naredi.“⁶, a koji potvrđuju i svjedoci Šemo Vatreš, N. K., Hašim Šabanić, Šefik Hurko i Dušan Stjepanović⁷. O karakteru Vinka Bojića, te činjenici da su ga se svi bojali, te da optuženi Planojević nije imao nikakvu mogućnost odbijanja bilo kakvih naređenja, i prema stavu Apelacionog vijeća, dodatno ukazuje činjenica da je Vinko Bojić udaljen iz „Rasadnika“ nakon što je ranio svog saborca, što upravo govori o tome da isti nije birao način, niti se suzdržavao od bilo kojih postupaka prema bilo kojim licima, čak i onima koji su bili njegovi saborci.

38. Konačno, a u sadejstvu sa svim prethodno navedenim činjenicama, ovo Vijeće je uzelo u obzir i to da iz iskaza svjedoka Nade Janković, Stjepanović Dušana i Momira Erića, kako to pobijana presuda pravilno navodi, proizilazi da je Vinko Bojić i prije rata maltretirao porodicu optuženog, tačnije njegovog brata kao i samog optuženog, što je i sam optuženi potvrdio, a koje okolnosti nesporno potvrđuju karakter odnosa optuženog i upravnika Bojića, odnosno potpunu nadmoć Bojića, iz čega je jasno da je optuženi postupao isključivo po njegovim naredbama, bez da mu je dato obrazloženje u vezi naknadnih događaja, zbog čega nije mogao ni znati za konačan ishod, a čak i da mu je u jednom trenutku i postala očigledna namjera Vinka Bojića ili drugih njemu poznatih lica, isti se sljedstveno prethodno iznesenom nije mogao usprotiviti, pri čemu namjeru očigledno nije dijelio, odnosno njegov subjektivni odnos je ostao u potpunosti nedokazan.

KRŽ-07/382, drugostepena presuda od 23.01.2009. godine.

⁶ Paragraf 150. pobijane presude.

⁷ Paragrafi 151.-158. pobijane presude.

(ii) Tačke 1.b) i 1.c) izreke pobijane presude - ubistva Bećira Ćutahije i Adila Mušovića

39. Apelaciono vijeće nalazi da žalba parcijalno pristupa iskazima svjedoka na okolnosti odvođenja Bećira Ćutahije, pogrešno potencirajući da iskaz svjedoka Šefika Hurke nije bio dovoljan za zaključak kakav je donesen od strane prvostepenog suda, jer isti nije bio neposredni očevidac, te jer je isti saznanja imao posredno od osobe koju naziva Dina. Međutim, nasuprot ovakvih žalbenih tvrdnji stoje potpuno pravilni zaključci prvostepenog suda koji prikazuju događaj u njegovoj cjelini. Naime, pobijanom presudom se iskaz Šefika Hurke i ne akcentira sa aspekta događaja u samoj prostoriji prilikom odvođenja Bećira Ćutahije, za što i nije neposredni očevidac, već sa aspekta činjenice da je detaljno opisao da je u vremenskom intervalu odvođenja Bećira Ćutahije bio na liniji sa drugim zatočenicima, kao i da je sa njima bio i optuženi Planojević, te da je dolaskom u prostoriju zatekao činiju sa hranom za koju mu je zatočena ženska osoba koju oslovljava sa Dina, rekla da tu porciju ne može uzeti, da je Bećira zvao Vinko da ga ispita. Dakle, netačni su navodi žalbe da je svjedok Šefik imao samo posredna saznanja od osobe koju naziva Dina, već ista saznanja se samo dodatno upotpunjuju sa njegovim već iskazanim tvrdnjama o neposrednoj prisutnosti optuženog na liniji zajedno sa njim i drugim zatočenicima.

40. S druge strane, u pogledu svjedoka koje žalba Tužilaštva potencira – svjedoci H. S. i Amir Jamaković, Apelaciono vijeće, cijeneći prethodno navedenu analizu iskaza svjedoka Šefika Hurke, nalazi da je pravilan stav prvostepenog suda da isti svjedoci nemaju namjeru neosnovanog terećenja optuženog, ali da je očigledno da je kod istih mogla nastati zabuna obzirom na višestruka odvođenja oštećenog Ćutahije, zbog čega kod takvog stanja stvari, obzirom na sumnju u pogledu određene činjenice koja bi išla na štetu optuženog, istog valja osloboditi od odgovornosti.

41. Kada se pobijana presuda analizira u okviru žalbenih navoda usmjerenih na navodno pogrešno utvrđeno činjenično stanja u pogledu ubistva Adila Mušovića, ovo Vijeće nalazi da Tužilaštvo svojom žalbom prigovara paušalno, fokusirajući se samo na jednog svjedoka, ne dajući obrazloženje za cjelokupno opisanu ocjenu dokaza od strane prvostepenog suda, a koja je iskazana u paragrafima 119.-121. pobijane presude, a koju Apelaciono vijeće u potpunosti prihvata kao svoje. Nesporno je da kod suprotstavljenih iskaza od kojih jedan ide u korist optuženog, drugi na štetu, pri čemu prvi u konkretnom

slučaju ima jasnije i konzistentnije obrazloženje, valja donijeti odluku u korist optuženog lica.

2. Tačka 1.e) izreke pobijane presude – pomaganje u silovanju oštećene ...

42. Žalba ističe da iz iskaza ... jasno proizilazi da je Brane Planojević bio prisutan svo vrijeme tokom njenog silovanja od strane Vinka Bojića, što je ista potvrdila i prilikom unakrsnog ispitivanja od strane braniteljice. Pri tome, žalba ističe da je braniteljica prilikom unakrsnog ispitivanja imala intenciju da zbuni svjedoka, ali da je svjedokinja i pored toga, jasno i decidno odgovorila da je optuženi Planojević svo vrijeme bio prisutan.

43. Prema žalbenim tvrdnjama, činjenicu da je optuženi Brane Planojević bio prisutan tokom silovanja oštećene ..., potvrđuje i svjedok N. K. koji je isto saznao direktno od oštećene ... i to neposredno nakon kritičnog događaja. Međutim, Tužilaštvo tvrdi da je prvostepeni sud propustio da cijeni iskaz ovog svjedoka u vezi sa iskazom oštećene ..., čime je nepotpuno utvrdio ovu činjenicu.

44. Konačno, Tužilaštvo u žalbi ističe da je prvostepeni sud propustio da cijeni iskaz svjedoka Šefika Hurke u kontekstu činjenice da je Brane Planojević i u drugim situacijama čuvao stražu Vinku Bojiću, i to od Rajka Kušića kojeg svjedok identifikuje kao komandanta ... vojske, a iz čega proizilazi da je Vinko Bojić optuženog Planojevića smatrao osobom od od svog ličnog povjerenja.

45. Iz navedenog, Tužilaštvo zaključuje da je nesporno da je optuženi Planojević pomogao Vinku Bojiću u silovanju oštećene ..., pri čemu je bio svjestan da svojim radnjama djelotvorno podupire učinioca i stvara za njega povoljne pretpostavke za počinjenje djela. U tom kontekstu, žalba ističe i to da je optuženi služio redovan vojni rok bivše JNA, što proizilazi iz Zapisnika o ispitivanju osumnjčenog Brane Planojevića od 10.03.2016. godine, zbog čega mu je moralo biti poznato da se nezakonita naređenja imaju odbiti.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

46. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

47. Prije svega, ovo Vijeće cijeni da su neosnovani navodi Tužilaštva u kojima se činjenično stanje u pogledu ove tačke ukazuje djelimično nepotpuno utvrđenim. Navedeno iz razloga što žalba kod prigovora da sud neke dokaze nije cijenio, odnosno da je iste propustio dovesti u vezu, previđa činjenicu da sud nije dužan da u obrazloženju presude da osvrta na svaki dokaz, već isključivo na one dokaze koji su sud opredijelili za donošenje konačne odluke, što ne isključuje obavezu suda da je u suštini uzeo u obzir sve dokaze. U svakom slučaju, Apelaciono vijeće ukazuje da žalba ovakvim navodom, potencirajući dio iskaza svjedoka Šefika Hurke kako je optuženi Planojević u drugim situacijama čuvao stražu Vinku Bojiću od Rajka Kušića, propušta da ukaže koji je to karakter odnosa između Bojića i Kušića, a zbog kojeg bi optuženi Planojević bio opredijeljen kao osoba od povjerenja za Vinka Bojića. Zbog toga ovakvi navodi ne mogu dovesti do drugačije odluke suda.

48. Neosnovani su i navodi Tužilaštva kojima se ukazuje na to da je prvostepeni sud propustio da iskaz svjedoka N. K. dovede u vezi sa iskazom oštećene .... Naime, prvostepeni sud se upravo u paragrafu 171. osvrće na iskaz svjedoka N. K., ali na osnovu iskaza ovog svjedoka, kao i svjedoka H. S., u sadejstvu sa iskazom oštećene, izvodi jedini pravilan zaključak, a to je da je nesporno da je optuženi Planojević odveo oštećenu ... u kancelariju upravnika Bojića, nakon čega je silovana, ali da nije moglo biti van razumne sumnje utvrđeno da li je optuženi bio prisutan svo vrijeme u istoj prostoriji u kojoj se dogodio čin silovanja i naoružan čuvao stražu, te da li se radnje optuženog mogu kvalifikovati kao pomagačke.

49. Kod donošenja ovakvog zaključka i za ovo Vijeće je indikativna činjenica da je oštećena .... davala neodređene odgovore, na osnovu kojih se sa sigurnošću ne može utvrditi prisustvo optuženog Planojevića. Međutim, pored navedenog, Apelaciono vijeće ne može da ne primjeti, da i pored činjenice da su takvi odgovori oštećene logični, obzirom na preživljenu traumu, da se pitanje odgovornosti optuženog Planojevića svakako dovodi u pitanje, obzirom na prethodno navedene zaključke ovog Vijeća u pogledu samog statusa

istog, te njegovog itekako podređenog odnosa naspram upravnika Bojića.

50. Konačno, Apelaciono vijeće ukazuje da do drugačijeg zaključka ne mogu dovesti ni žalbeni navodi u vezi vojne naobrazbe optuženog, obzirom da je služio vojsku, te da mu je bila poznata mogućnost, odnosno obaveza odbijanja nezakonitih naređenja. Naime, nelogično je, te sa aspekta pravičnosti nedopustivo, odgovornost optuženog, u konkretnom slučaju gledano i sa aspekta karaktera njegove ličnosti i odnosa sa upravnikom, zasnovati na činjenici navodne vojne naobrazbe, odnosno činjenici da mu je bilo poznato da nezakonita naređenja treba odbiti. Naime, u konkretnoj situaciji sasvim se opravdanim ukazuje zaključak da optuženi nije imao realnu mogućnost odbijanja bilo kakvih naređenja, obzirom da bi i njegova lična sigurnost time bila ugrožena. Konkretnu situaciju treba posmatrati u sklopu cjelokupnih dešavanja, ratnog stanja, odnosa subordinacije među licima, te napraviti razliku između postupanja i odbijanja eventualno nezakonitih naređenja u takvim okolnostima u odnosu na mirnodobske.

3. Tačka 1.f) izreke pobijane presude – mučenje civila Nazifa Dumanjića

51. Tužilaštvo smatra da je optuženi Brane Planojević svjesno i voljno kritične prilike udarao Nazifa Dumanjića, i to sa namjerom da istom nanese snažnu tjelesnu i duševnu bol, kao i da oštećeni Dumanjić, niti optuženi Planojević, tokom davanja iskaza nisu naveli da je optuženi pokušao odbiti naređenje Vinka Bojića bilo vlastitim radnjom ili riječima. I u ovom dijelu žalbe, Tužilaštvo se osvrće na činjenicu da je optuženi služio redovan vojni rok, te da su mu bile poznate mogućnosti odbijanja nezakonitih naređenja.

52. Tužilaštvo spori i dio obrazloženja pobijane presude u vezi intenziteta boli koji je trpio oštećeni prilikom udaraca zadobijenih od strane optuženog Planojevića.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

53. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

54. Analizirajući pobijanu presudu u ovom dijelu postavljene inkriminacije, ovo Vijeće zaključuje da su žalbeni prigovori paušalni, te da osim tvrdnji za drugačijim zaključcima od onih koje je istaknuo prvostepeni sud, ne pružaju nikakvo argumentovano obrazloženje koje bi dovelo do drugačije odluke, pri čemu parcijalno pristupaju cjelokupnom

inkriminisanom događaju, individualizirajući činjenične pojedinosti onako kako bi potkrijepile tezu optužbe, a previđajući da se iste moraju sagledati u svojoj ukupnosti.

55. Naime, prema stavu Apelacionog vijeća, nesporno je da nije dokazana odgovornost optuženog Planojevića, obzirom da je očigledan deficit namjere istog za prouzrokovanjem zabranjene posljedice na strani oštećenog.

56. U tom smislu, prvostepeni sud je ispravno cijenio iskaze svjedoka koji su i u ovoj presudi u ranijem dijelu obrazloženja spomenuti, a iz kojih je jasno da se optuženi nije smio usprotiviti naredbama Vinka Bojića, pri čemu ni ponovni navodi o vojnoj službi optuženog ne dovode u pitanje ispravne zaključke prvostepenog suda, a kako je to navedeno u paragrafu 50. ove presude.

57. Pri tome, Apelaciono vijeće primjećuje da intenzitet boli koji je oštećeni trpio nije bio okosnica odluke prvostepenog suda, ali je isti zasigurno pravilno ocijenio da se i iz takve okolnosti može cijeliti namjera optuženog. Pa tako, ovo Vijeće ne može da ne ukaže na to da postoji mogućnost da je optuženi Planojević upravo poduzimanjem udaraca minimalnog intenziteta koliko se eventualno mogao oduprijeti naređenju Bojića, ukazao na svoje neslaganje sa njegovim postupcima. U tom kontekstu, Apelaciono vijeće napominje da sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, treba riješiti na način koji je povoljniji po optuženog.

4. Tačka 1.g) izreke pobijane presude – mučenje civila Adila Katice

58. Žalbom Tužilaštva se ukazuje i na mučenje civila Adila Katice, iz čije je izjave, prema stavu iste, nesporno da je isti tokom prinudnih radova, na koje je izvođen od strane Brane Planojevića zadobio više udaraca. Oštećeni u svojoj izjavi jeste naveo da mu od strane udarca optuženog nije nanesena neka teža tjelesna povreda, ali to ne znači da na njemu nije izvršen nasrtaj na ljudsko dostojanstvo, posebno jer je optuženi udario oštećenoga u predjelu stražnjice nogom, te kundakom puške u rameni predio, bez ikakvog povoda, što svakako ide u prilog tvrdnji Tužilaštva da je riječ o nehumanom postupanju.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

59. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

60. Za ovo Vijeće nije sporno da je optuženi udario oštećenog Adila Katicu, ali taj udarac očigledno nije ostavio posljedice po oštećenog u smislu snažnih duševnih i tjelesnih patnji koje bi ostavile stvarne i ozbiljne posljedice po život oštećenog. Na ovakav zaključak upravo ukazuju navodi pobijane presude u paragrafu 207.:

“Oštećeni Katica je dalje naveo da je jednom prilikom, dok je sa ostalim zatočenicima bio na radovima, dobio udarac nogom od optuženog Planojevića u predjelu stražnjice i rukom, odnosno kundakom puške, u predjelu ramena. Međutim, opisujući ove udarce, svjedok Katica navodi: „*može biti i u šali, našali se, ali sve sam ja to, odbiješ neke stvari...*“ . Oštećeni Adil Katica ni tokom direktnog ni tokom unakrsnog ispitivanja nije potvrdio navode optužnice da je od opisanih udaraca od strane Planojevića trpio bilo kakve bolove.”

61. Dakle, bilo je neophodno dokazati prouzrokovanu posljedicu na strani oštećenog. Iz iskaza svjedoka Adila Katice ne proizilazi da je umišljaj optuženog bio usmjeren u pravcu izazivanja teže posljedice ili komplikacije, a koje se mogu ogledati u tome da su opasne po život povrijeđenog, oštećenje važnog dijela tijela ili važnog organa, odnosno oštećenje tijelesnog ili duševnog zdravlja koje bi nastupile usljed povrede.

62. U kontekstu težine djela i nastupjelih posljedica, Apelaciono vijeće podsjeća i na odgovarajuću praksu MKJS u u predmetima Vasiljević (paragraf 235.), Blaškić (paragraf 243.) i Krnojelac (paragraf 131.), dok Tužilaštvo u toku prvostepenog postupka, kako to proizilazi iz spisa predmeta i pobijane presude, nije ponudilo dokaze iz kojih bi se mogao izvući drugačiji zaključak u smislu posljedice udaranja, a također na to ni žalba nije ukazala. Apelaciono vijeće ističe da žalba nije ukazala drugačije činjenično stanje od onog utvrđenog prvostepenom presudom, odnosno da radnje optuženog odgovaraju opisu djela iz optužnog akta.

63. Konačno, Apelaciono vijeće ne može da ne primjeti da bi se dalo raspraviti po kojem osnovu se donosi meritorna oslobađajuća presuda kada se radi o tome da nije dokazano jedno od bitnih obilježja samog djela – u ovom slučaju posljedica. Međutim, kako žalba Tužilaštva prvostepenu presudu ne pobija po bilo kojem žalbenom osnovu koji bi eventualno uključivao raspravljanje ovog pitanja, to se ovo Vijeće nije detaljnije upuštalo u

eleboriranje ovakvih stavova.

5. Tačka 2.a) izreke pobijane presude – pomaganje u ubistvu ratnog zarobljenika Alije Omerhodžića

64. Osvrćući se na pomaganje u ubistvu ratnog zarobljenika Alije Omerhodžića, Tužilaštvo finalizira žalbu, te napominje da iz iskaza svjedoka Adila Katice proizlazi da je optuženi odveo Aliju Omerhodžića te večeri kada je isti ubijen. Iz iskaza svjedoka saslušanih u toku glavnog pretresa, također se može zaključiti da nijedan drugi stražar nije učestvovao u ovim radnjama, odnosno radnjama pomaganja u ubistvima pritvorenih lica, do Brane Planojević, te da je na takav način omogućavao lišavanje života navedenih osoba.

(a) Zaključak Apelacionog vijeća

65. Apelaciono vijeće izneseni prigovor nalazi neosnovanim.

66. Analizirajući pobijanu presudu, ovo Vijeće nalazi da iskazi svjedoka i navodi izneseni u prvostepenoj presudi, kao ni žalbeni prigovori, ne ukazuju na činjeničnu podlogu na kojoj bi se van razumne sumnje mogla tvoriti odgovornost optuženog Planojevića.

67. Naime, nesporno je da se u konkretnom slučaju radi o ratnom zarobljeniku Aliji Omerhodžiću, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka Šefika Hurke, Nazifa Dumanjića, Adila Katice i svjedoka N.K., kao i da je isti ubijen, što potvrđuju iskazi navedenih svjedoka i što je potkrijepljeno iskazom vještaka dr. Hamze Žuje i materijalnim dokazima Tužilaštva, međutim sporna je odgovornost optuženog Planojevića, što je za posljedicu imalo primjenu načela in dubio pro reo.

68. Žalba svoje tvrdnje zasniva isključivo na ukupnosti dešavanja u logoru „Rasadnik“, svoju tezu fokusirajući na navodnom šablonu postupanja, što nije dovoljna osnova za donošenje osuđujuće presude, naročito što nije isključena mogućnost donošenja različitih odluka po različitim tačkama optuženja, zbog čega je potrebno za svaku tačku precizirati i individualizirati dovoljan broj kvalitativno potrebnih dokaza za osuđenje.

69. Na kraju, slijedom svega iznesenog, u pogledu svake od tačaka optuženja za koju je donesena oslobađajuća presuda, Apelaciono vijeće izvodi zaključak da je pretresno vijeće iznijelo dovoljne i u svemu prihvatljive razloge za svoje stavove i činjenična utvrđenja osloncem na relevantne dokaze koji potkrijepljuju cjelinu stava koji je taj sud zauzeo, te da nema osnova isticati prigovore ocjeni iskaza svjedoka, kako je to u žalbi pokušano, samo zato što ocjena tih iskaza i analiza sprovedena prilikom donošenja zaključka o istom ne odgovara jednoj od strana u postupku. Drugim riječima, Tužilaštvo ne može jednostranom ocjenom dokazne građe, ističući samo suprotne navode od onih koje je objektivno utvrdilo prvostepeno vijeće, bez da za takve tvrdnje nalazi oslonac i potkrijepljenost u zatvorenom krugu dokaza, izvršiti prostu zamijenu konačnih zaključaka tog vijeća, svojim zaključcima.

70. Na osnovu svega navedenog, a u skladu sa odrebom člana 310. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci presude.

ZAPISNIČAR

Ena Granić Čizmo

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.